

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 21. april 2020

Sag BS-25937/2019-HJR
(1. afdeling)

A
(advokat Gunnar Homann, beskikket)

mod

Københavns Kommune
(advokat Lars Carstens)

Biintervenient til støtte for Københavns Kommune:
Kommunernes Landsforening
(advokat Lars Carstens)

I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byret den 8. januar 2018 (BS 6B-931/2017) og af Østre Landsrets 4. afdeling den 13. februar 2019 (BS-4469/2018).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Vibeke Rønne, Henrik Waaben, Oliver Talevski, Lars Apostoli og Jørgen Steen Sørensen.

Sagen er behandlet skriftligt, jf. retsplejelovens § 387.

Påstande

Appellanten, A, har endeligt nedlagt påstand om, at indstævnte, Københavns Kommune, skal anerkende, at der ikke på grundlag af garantierklæringer af 26. november 1999 og 14. marts 2003 kan ske inddrivelse hos hende for hjælp til forsørgelse udbetalt til B i perioden fra den 1. september 2013 til 31. august 2016.

Københavns Kommune har påstået stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

As garantierklæring af 26. november 1999 lyder således:

"Garantierklæring i forbindelse med opholdstilladelse til slægtning

Undertegnede ... A ...

erklærer herved, at jeg påtager mig den fulde forsørgelse for

... B ...

under pågældendes ophold her i landet. Jeg påtager mig også alle udgifter ved pågældendes eventuelle hjemrejse.

Jeg er bekendt med, at det er en betingelse for ... opholdstilladelse, at han/hun normalt ikke kan modtage hjælp efter den danske sociallovgivning.

Jeg er bekendt med, at en opholdstilladelse bortfalder, jf. udlændingelovens § 18, stk. 1, hvis det efter lov om aktiv socialpolitik § 3, stk. 4, besluttes, at den pågældende udlænding skal hjemsendes.

Jeg er bekendt med, at hvis ... alligevel får hjælp efter lov om aktiv socialpolitik til forsørgelse, kan kommunalbestyrelsen pålægge mig at betale for hjælpen, og hvis jeg ikke betaler, kan beløbet inddrives hos mig efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter."

As garantierklæring af 14. marts 2003 har samme indhold.

Som anført i byrettens dom meddelte Udlændingestyrelsen den 21. december 1999 og 20. december 2000 B tidsbegrænset opholdstilladelse i Danmark. Tilladelserne blev givet på en række betingelser, bl.a. om forsørgelsespligt.

I opholdstilladelsen fra 1999 (stilet til den danske ambassade i Marokko) hedder det i den forbindelse bl.a.:

"Styrelsen anmoder repræsentationen om at oplyse ansøgeren om, at tilladelsen er givet på betingelse af, at de personer, som ansøgeren er blevet familiesammenført med, kan forsørge ansøgeren, så længe tilladelsen er tidsbegrænset."

I opholdstilladelsen fra 2000 hedder det bl.a.:

”Så længe din opholdstilladelse er tidsbegrænset, er tilladelsen blandt andet betinget af,

...

- at din søn kan forsørge dig, jf. udlændingelovens § 9, stk. 4.”

Som ligeledes anført i byrettens dom meddelte Udlændingestyrelsen den 19. januar 2004 B tidsbegrænset opholdstilladelse i Danmark. I tilladelsen hedder det bl.a.:

”Meddelelse af tidsbegrænset opholdstilladelse

Udlændingestyrelsen giver dig, cpr. nr. ... tidsbegrænset opholdstilladelse i Danmark.

Opholdstilladelsen (kort D),

- er gyldig, så længe du har fast ophold i Danmark,
- giver dig ret til at tage arbejde i Danmark, og
- er givet efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 4, (lovbekendtgørelse nr. 711 af 1. august 2001 om bekendtgørelse af udlændingeloven).

Opholdstilladelsen kan inddrages, hvis tilladelsen er opnået ved svig. Tilladelsen bortfalder, hvis du opgiver din bopæl i Danmark, eller hvis du har længerevarende ophold uden for Danmark. Ophold på Grønland eller Færøerne anses for et ophold uden for Danmark.”

Retsgrundlag

Udlændingeloven af 1983 (lov nr. 226 af 8. juni 1983) indeholdt i § 9 bl.a. følgende bestemmelser om opholdstilladelse:

”§ 9. Efter ansøgning gives der opholdstilladelse til:

...

5) Forældre over 60 år til en udlænding med tidsbegrænset opholdstilladelse. Opholdstilladelse kan dog i almindelighed kun gives, hvis ansøgeren ikke har andre børn i hjemlandet, som kan påtage sig forsørgelsen.

...

Stk. 3. Opholdstilladelse efter stk. 1, nr. 4-5 ... kan betinges af, at den person, der bor i Danmark, påtager sig at forsørge ansøgeren."

Ved lov nr. 482 af 24. juni 1992 om ændring af bl.a. udlændingeloven blev lovens § 9, stk. 3, ophævet, og i stedet blev indsat bl.a. følgende bestemmelser:

"Stk. 3. Opholdstilladelse efter stk. 1, nr. 5 ... skal betinges af, at den person, der bor i Danmark, påtager sig at forsørge ansøgeren og godtgør at være i stand hertil.

...

Stk. 5. Har en herboende person (garanten) påtaget sig at forsørge ansøgeren, jf. stk. 3 og 4, og ydes der senere ansøgeren hjælp efter lov om social bistand til forsørgelse, kan kommunalbestyrelsen pålægge garanten at yde betaling for hjælpen. Sådan betaling kan af kommunalbestyrelsen inddrives hos garanten efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter."

Om baggrunden for disse bestemmelser anføres i lovforslagets almindelige bemærkninger bl.a. (Folketingstidende 1991-92, tillæg A, lovforslag nr. L 257, sp. 6219 ff.):

"2.4.1. Gældende ret

Efter den gældende retstilstand har en herboende person, der får sin ægtefælle eller sine børn hertil i medfør af reglerne om familiesammenføring, den samme forsørgelsespligt over for disse familiemedlemmer, som hvis de var danske. Dette indebærer, at den pågældende i medfør af bistandslovens bestemmelser har den forpligtelse til at forsørge sin ægtefælle og barn i forhold til det offentlige, som gælder for andre forældre og ægtefæller her i landet. Også for den pågældendes pligt efter bestemmelserne i lov om ægteskabs retsvirkninger og børneloven til i det direkte forhold over for ægtefællen og barnet at yde bidrag til forsørgelsen er det uden betydning, om de pågældende er kommet hertil i medfør af reglerne om familiesammenføring.

For forældre gælder derimod, at der ikke efter lovgivningen består nogen almindelig pligt for barnet til i forhold til det offentlige eller i det indbyrdes forhold at forsørge sine forældre.

På denne baggrund indeholder udlændingeloven i § 9, stk. 3, den regel, at opholdstilladelse efter reglerne om familiesammenføring for forældre

til en herboende person - uanset om den herboende er dansk eller nordisk statsborger eller flygtning - kan betinges af, at den person, der bor i Danmark, påtager sig at forsørge ansøgeren (forældrene).

Det er i praksis forekommet i væsentligt omfang, at den herboende person (garanten), der har indestået for forsørgelsen af forældrene, eller som efter loven har pligt til at forsørge ægtefælle og børn, alligevel ikke har opfyldt denne forpligtelse. Bistandslovens § 4 hjemler adgang til at hjemsende en udlænding, der ikke har de fornødne midler til sit underhold, såfremt vedkommende ikke lovligt har boet her i landet med henblik på varigt ophold i mere end de sidste 2 år. Denne mulighed har dog ikke i praksis været benyttet i forbindelse med forældre, der er kommet hertil i medfør af reglerne om familiesammenføring.

2.4.2. Justitsministeriets overvejelser

Ved vurderingen af hvorledes en øget betoning af forsørgelseskravet i forbindelse med opholdstilladelse efter reglerne om familiesammenføring kan finde sted, bør det have i erindring, at forsørgelseskravet kan optræde i to relationer: For det første som betingelse for overhovedet at meddele det pågældende familiemedlem opholdstilladelse her i landet efter reglerne om familiesammenføring. For det andet i forbindelse med håndhævelsen over for den herboende person, hvem forsørgelsespligten påhviler, af pligten til at forsørge familiemedlemmet, herunder at refundere det offentlige de udgifter, som er afholdt til social bistand til det udenlandske familiemedlem under opholdet her i landet.

...

2.4.4. Inddrivelse af offentlig hjælp

Som det andet led i en mere effektiv håndhævelse af forsørgelseskravet foreslås det i § 1, nr. 5, at der indsættes udtrykkelig hjemmel til, at offentlig hjælp, der ydes en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter reglerne om familiesammenføring, kan inddrives hos den person - garanten - der har påtaget sig at forsørge ansøgeren. Denne regel har alene betydning i de tilfælde, hvor forældre eller fjernere slægtninge til herboende personer er kommet hertil efter reglerne om familiesammenføring, idet bistandsloven allerede indeholder en regulering af dette spørgsmål i relation til ægtefæller og børn. Også andre end det herboende barn kan imidlertid være garant ved familiesammenføring med forældre, f.eks. barnets ægtefælle, og også sådanne personer omfattes af inddrivelsesadgangen. Inddrivelse forudsættes at ske efter reglerne om personlige skatter, herunder ved udpantning og lønindeholdelse."

I lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen i § 9, stk. 5, anføres bl.a. (Folketingstidende 1991-92, tillæg A, lovforslag nr. L 257, sp. 6246):

”I § 9, stk. 5, foreslås indsat hjemmel til, at der i tilfælde, hvor en herboende person undlader at opfylde forsørgelsespligten over for forældre, der er kommet hertil i medfør af reglerne om familiesammenføring - og hvor der ikke findes grundlag for at hjemsende forældrene - kan ske tvangsmæssig inddrivelse af den bistand, som det offentlige yder forældrene efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter. Inddrivelsesadgangen gælder såvel, hvor det er forældrenes barn, der har påtaget sig forsørgelsesforpligtelsen, som hvor det er andre, f.eks. besvogrede, der står som garanter.”

Ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 om ændring af bl.a. udlændingeloven blev bestemmelsen i lovens § 9, stk. 5, ændret, således at kommunalbestyrelsen nu havde pligt til at pålægge garanten at yde betaling for udbetalt hjælp som nævnt i bestemmelsen og til at foretage inddrivelse efter de nævnte regler om inddrivelse af personlige skatter.

I lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen anføres bl.a. (Folketingstidende 1993-94, 1. samling, tillæg A, lovforslag nr. L 214, sp. 7384):

”Inddrivelsesordningen efter udlændingelovens § 9, stk. 5, omfatter alene den situation, hvor en herboende person som vilkår for en opholdstilladelse til et familiemedlem har påtaget sig at ville forsørge ansøger.”

Ved lov nr. 473 af 1. juli 1998 om ændring af bl.a. udlændingeloven blev der i lovens § 19, stk. 1, nr. 4, indsat hjemmel til inddragelse af tidsbegrænsede opholdstilladelser i tilfælde, hvor tilladelsen er betinget af, at en herboende person godtgør at være i stand til at forsørge ansøgeren, og den herboende person ikke længere kan godtgøre dette.

I lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen anføres bl.a. (Folketingstidende 1997-98, 2. samling, tillæg A, lovforslag nr. L 59, s. 1579 f.):

”Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i § 19, stk. 1, nr. 4, således at det fremgår, at i de tilfælde, hvor der som betingelse for meddelelse af opholdstilladelse stilles krav om, at den herboende påtager sig at forsørge ansøgeren og godtgør at være i stand hertil, skal betingelsen ikke alene være opfyldt ved meddelelsen af tilladelsen, men Udlændingestyrelsen skal løbende vurdere, om betingelsen er opfyldt, indtil udlændingen har opnået tidsbegrænset opholdstilladelse. Er der

stillet forsørgelseskrav første gang, der udstedes en opholdstilladelse, skal opholdstilladelsen således som udgangspunkt nægtes forlænget eller inddrages, hvis der efterfølgende bliver tale om en manglende forsørgelsesevne. ... Det forudsættes i den forbindelse, at det af udlændingemyndighedernes afgørelse udtrykkeligt fremgår, at opholdstilladelsen er meddelt under den forudsætning, at den herboende påtager sig forsørgelsen af ansøgeren, når forsørgelseskravet er stillet, indtil tidspunktet for meddelelse af tidsubegrænset opholdstilladelse."

Ved lov nr. 365 af 6. juni 2002 om ændring af bl.a. udlændingeloven blev bestemmelsen om garanters forsørgelsespligt og om inddrivelse nyaffattet. Følgende bestemmelse blev indsat som lovens § 9, stk. 13:

"Stk. 13. Er en opholdstilladelse betinget af, at den herboende person (garanten) har påtaget sig at forsørge ansøgeren, jf. stk. 2 og stk. 11, 1. pkt., og har skullet godtgøre at være i stand hertil, jf. stk. 3 og stk. 11, 1. pkt., og ydes der senere ansøgeren hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven, skal kommunalbestyrelsen pålægge garanten at yde betaling for hjælpen. Betalingen skal af kommunalbestyrelsen inddrives hos garanten efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter. 1. og 2. pkt. finder ikke anvendelse for offentlige udgifter til hjælp efter lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven, som ydes ansøgeren, efter at den pågældende er meddelt tidsubegrænset opholdstilladelse eller en ny opholdstilladelse på et andet grundlag."

Samtidig blev retskravet på opholdstilladelse for bl.a. forældre over 60 år til herboende personer med tidsubegrænset opholdstilladelse ophævet. I sådanne tilfælde kunne der i stedet efter en ny bestemmelse i lovens § 9 c, stk. 1, gives opholdstilladelse, hvis ganske særlige grunde talte for det. I så fald fulgte det af en henvisning i bestemmelsens 3. pkt., at bl.a. bestemmelsen i § 9, stk. 13, fandt tilsvarende anvendelse.

I lovforslagets bemærkninger til § 9, stk. 13, anføres bl.a. (Folketingstidende 2001-02, 2. samling, tillæg A, lovforslag nr. L 152, s. 4009 f.):

"Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 9, stk. 5, 1. pkt., og forudsættes anvendt i overensstemmelse med gældende praksis, jf. dog de nedenfor anførte præciseringer samt den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 13, 3. pkt., og bemærkningerne hertil. ...

I § 9, stk. 13, 3. pkt., foreslås det præciseret, at inddrivelsesordningen ikke finder anvendelse for offentlige udgifter til hjælp efter lov om aktiv

socialpolitik eller integrationsloven, som ydes ansøgeren, efter at den pågældende er meddelt tidsubegrænset opholdstilladelse eller en ny opholdstilladelse på et andet grundlag.

Inddrivelsesordningen omfatter således hjælp, som ydes ansøgeren, indtil den pågældende meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse.”

Ændringsloven trådte ifølge § 8, stk. 1, i kraft den 1. juli 2002. I bestemmelsens stk. 2 hedder det:

”Stk. 2. Udlændingelovens § 7, §§ 9-9 e, § 19, stk. 1, nr. 1, § 19, stk. 1, nr. 5, og § 26, stk. 1, som affattet, indsat eller ændret ved denne lovs § 1, nr. 2, 3, 21, 24, 29 og 30, finder ikke anvendelse på udlændinge, der inden lovens ikrafttræden har indgivet ansøgning om eller er meddelt opholdstilladelse. På sådanne udlændinge finder de hidtil gældende regler anvendelse.”

I lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen anføres bl.a. (Folketingstidende 2001-02, 2. samling, tillæg A, lovforslag nr. L 152, s. 4053):

”Det foreslås i § 8, stk. 2, 1. pkt., at de foreslåede bestemmelser i udlændingelovens § 7, §§ 9-9 e, § 19, stk. 1, nr. 1, § 19, stk. 1, nr. 5, og § 26, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, 3, 21, 24, 29 og 30, ikke finder anvendelse for udlændinge, der inden lovens ikrafttræden har indgivet ansøgning om eller er meddelt opholdstilladelse. For sådanne udlændinge finder de hidtil gældende regler anvendelse, jf. § 8, stk. 2, 2. pkt.

...

Den foreslåede bestemmelse indebærer ..., at ansøgninger om opholdstilladelse på grundlag af familiesammenføring eller på grundlag af beskæftigelse, ansøgninger om humanitær opholdstilladelse eller opholdstilladelse af ganske særlige grunde samt ansøgninger om opholdstilladelse til udlændinge, der tidligere har haft dansk indfødsret og ansøgninger om midlertidig opholdstilladelse til visse udlændinge fra det tidligere Jugoslavien, der indgives fra og med den 1. juli 2002, skal behandles efter reglerne i de foreslåede bestemmelser i udlændingelovens §§ 9-9 e, jf. lovforslagets § 1, nr. 3. Ansøgninger om sådanne opholdstilladelser, der er indgivet inden denne dato, skal behandles efter reglerne i den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 9.”

Anbringender

A har ikke for Højesteret gjort gældende, at udbetaling af kontanthjælp til B er sket med urette.

Hun har anført navnlig, at bestemmelsen i udlændingelovens § 9, stk. 13, 3. pkt., der blev indsat i loven i 2002, må anses for en præcisering af, hvad der allerede fulgte af gældende ret. Hun hæfter derfor ikke for, at B i perioden fra 2013 til 2016 – dvs. efter at Udlændingestyrelsen i 2004 havde meddelt hende tidsubegrænset opholdstilladelse – fik udbetalt kontanthjælp. Dette stemmer også med, at der efter udlændingelovens § 19 ikke er hjemmel til at inddrage en tidsubegrænset opholdstilladelse med den begrundelse, at den pågældende udlænding ikke bliver forsørget af en herboende person.

Hvis det i stedet lægges til grund, at bestemmelsen i § 9, stk. 13, 3. pkt., havde karakter af en ny regulering af spørgsmålet om garantierklærings tidsmæssige udstrækning, må bestemmelsen finde anvendelse ex tunc og dermed også i den foreliggende sag. Det gælder uanset overgangsbestemmelsen i 2002-lovens § 8, stk. 2. Denne bestemmelse må antages især at tage sigte på de stramninger af reglerne om bl.a. familiesammenføring, som blev gennemført ved lovændringen, og ikke på den særlige bestemmelse om garantierklæringer.

Under alle omstændigheder indebærer retsgrundlaget, at inddrivelse af kravet vil være i strid med artikel 1, stk. 1, i den 1. Tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention om beskyttelse af ejendomsretten. Denne bestemmelse stiller krav om klarhed i hjemmelsgrundlaget, og dette krav er ikke opfyldt.

Københavns Kommune har heroverfor anført, at retten til at gøre garantierklæringerne gældende over for A ikke er bortfaldet som følge af, at Udlændingestyrelsen i 2004 meddelte B tidsubegrænset opholdstilladelse. Erklæringerne er efter deres indhold ikke begrænset i tid eller på anden måde.

Garantiforpligtelsen er i den forbindelse ikke bortfaldet, blot fordi det efter meddelelse af tidsubegrænset opholdstilladelse til B ikke har været muligt at inddrage tilladelsen med henvisning til, at betingelsen om forsørgelse ikke længere opfyldes. Det er uden betydning, hvad der er anført i opholdstilladelserne, idet de ikke er adresseret til A.

Ændringen af udlændingeloven i 2002 indebar en ny regulering af spørgsmålet om garantierklærings tidsmæssige udstrækning og medførte ikke ændringer i retstilstanden i tilfælde, hvor opholdstilladelse – som i den foreliggende sag – var meddelt inden den 1. juli 2002. Dette fremgår udtrykkeligt af overgangsbestemmelsen i ændringslovens § 8, stk. 2.

Det er ikke i strid med artikel 1, stk. 1, i 1. Tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention at gøre garantierklæringen gældende over for

A. Kravene efter denne bestemmelse om klarhed i hjemmelsgrundlaget er opfyldt.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

Udlændingestyrelsen meddelte den 21. december 1999 og 20. december 2000 B opholdstilladelse i Danmark indtil henholdsvis den 17. januar 2001 og 7. november 2002. Det fremgår af begge tilladelser, at de – så længe de var tidsbegrænset – var betinget af, at herboende personer kunne forsørge hende. Den 19. januar 2004 meddelte Udlændingestyrelsen B tidsubegrænset opholdstilladelse. Denne tilladelse indeholder ikke betingelser om forsørgelse.

I forbindelse med Udlændingestyrelsens behandling af Bs ansøgninger om opholdstilladelse underskrev A – som ægtefælle til Bs søn C – garantierklæringerne af 26. november 1999 og 14. marts 2003.

I perioden fra den 1. september 2013 til 31. august 2016 udbetalte Københavns Kommune kontanthjælp til B med i alt ca. 320.000 kr. Sagen angår, om kommunen på grundlag af de nævnte garantierklæringer er berettiget til at kræve dette beløb betalt af A.

Det er Københavns Kommunes overordnede synspunkt, at garantierklæringerne ikke indeholder nogen tidsmæssig begrænsning, og at kommunen derfor kan gøre erklæringerne gældende over for A, selv om B havde opnået tidsbegrænset opholdstilladelse her i landet, inden der blev ydet kontanthjælp.

Heroverfor har A anført, at garantierklæringerne – uanset at de efter deres ordlyd ikke er tidsmæssigt begrænset – ikke kan finde anvendelse med hensyn til kontanthjælp, der er ydet efter det tidspunkt, hvor B blev meddelt tidsbegrænset opholdstilladelse.

Den tidsmæssige rækkevidde af garantierklæringer

Ordningen med garantierklæringer har hjemmel i udlændingeloven, og den tidsmæssige rækkevidde af garantierklæringer af den foreliggende karakter (der efter ordlyden ikke er tidsmæssigt begrænset) må derfor fastlægges i lyset af denne lov.

En tidsbegrænset opholdstilladelse til en udlænding indebærer – i modsætning til en tidsbegrænset opholdstilladelse – at tilladelsen ikke kan inddrages med den begrundelse, at garanten ikke længere kan forsørge udlændingen. Hvis en garantierklæring ikke desto mindre skal fortsætte med at gælde i denne situation, vil det kunne indebære en omfattende og langvarig forsørgelsespligt

for garanten, herunder i tilfælde hvor forbindelsen mellem garanten og den familiesammenførte udlænding er ophørt. En sådan retstilstand må efter Højesterets opfattelse forudsætte klar hjemmel i udlændingeloven.

Det fremgår udtrykkeligt af udlændingelovens § 9, stk. 13, 3. pkt., som indsat ved lov nr. 365 af 6. juni 2002 om ændring af bl.a. udlændingeloven, at garantens forsørgelsespligt ikke omfatter kontanthjælp, som ydes udlændingen, efter at den pågældende er meddelt tidsubegrænset opholdstilladelse. Ændringsloven trådte i kraft den 1. juli 2002 og finder ikke anvendelse på udlændinge, der (som B) inden lovens ikrafttræden har indgivet ansøgning om eller er meddelt opholdstilladelse. For sådanne udlændinge finder de hidtil gældende regler anvendelse, jf. overgangsbestemmelsen i lovens § 8, stk. 2.

Udlændingeloven indeholdt før lovændringen i 2002 ikke nogen udtrykkelig regulering af, om en garantierklæring udstedt i forbindelse med betingelse om forsørgelsespligt efter lovens § 9, stk. 4 (tidligere stk. 3), kunne gøres gældende over for garanten med hensyn til kontanthjælp, som bliver ydet udlændingen, efter at den pågældende er meddelt tidsubegrænset opholdstilladelse. En sådan byrdefuld forsørgelsespligt fremgår heller ikke af forarbejderne til udlændingeloven.

På den anførte baggrund finder Højesteret, at det også efter retstilstanden forud for lovændringen i 2002 er således, at garantierklæringer ikke kan gøres gældende over for garanten med hensyn til kontanthjælp, som ydes udlændingen, efter at den pågældende er meddelt tidsubegrænset opholdstilladelse. I forarbejderne til lovændringen i 2002 er det da også anført, at bestemmelsen i den nye § 9, stk. 13, 3. pkt., har karakter af en præcisering af den tidsmæssige udstrækning af garantens forsørgelsespligt.

Det følger af det anførte, at de garantierklæringer, som A har underskrevet, må anses for bortfaldet, da B i 2004 fik tidsubegrænset opholdstilladelse. Københavns Kommune kan derfor ikke gøre erklæringerne gældende over for A for så vidt angår kontanthjælp udbetalt til B i perioden fra den 1. september 2013 til 31. august 2016.

Sagsomkostninger

Sagsomkostninger for byret og landsret er fastsat til dækning af advokatudgift med 80.000 kr. og til dækning af den retsafgift, som skulle være betalt, hvis der ikke var retshjælpsdækning, jf. retsafgiftslovens § 13, stk. 1, nr. 3, jf. stk. 2, med 8.000 kr., i alt 88.000 kr.

Sagsomkostninger for Højesteret er fastsat til dækning af advokatudgift med 40.000 kr. og til dækning af den retsafgift, som skulle være betalt, hvis der ikke var fri proces, jf. retsplejelovens § 332, stk. 1, med 6.000 kr., i alt 46.000 kr.

Sagsomkostningsbeløbet for Højesteret skal indbetales til Højesteret, der efter dækning af udgifterne til fri proces og ikke betalte retsafgifter afregner med retshjælpsforsikringen.

THI KENDES FOR RET:

Københavns Kommune skal anerkende, at der ikke på grundlag af garantierklæringer af 26. november 1999 og 14. marts 2003 kan ske inddrivelse hos A for hjælp til forsørgelse udbetalt til B i perioden fra den 1. september 2013 til 31. august 2016.

I sagsomkostninger for byret og landsret skal Københavns Kommune betale 80.000 kr. til A og 8.000 kr. til statskassen.

I sagsomkostninger for Højesteret skal Københavns Kommune betale 46.000 kr., som indbetales til Højesteret.

De idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.